

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agrippinae, 1684

11. Episcopus an possit Ecclesiam construendam, à sua iurisdictione
eximere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

committere ad sistendam executionem, alioquin reatum inobedientiæ incur-
retur punitione dignum in foro poli & in foro fori, cap. quanto cap. dilecti de Privileg.
Petri Ravennas in singul. §. 3. incip. fin. interrogatus; Secunda ne per hoc avatiaz
studeat, pecunias indebitè emungat, id enim citra simonia labem non posset, Card.
Clem. abbasimibus in princ. ult. nos. ubi etiam Laurent. de Pin. de pœnit. & remiss. Guido
Brianfonis in 4. sent. qu. 15. Concl. 2. Coroll. 3. col. pen, Henricus Botteus d. Concl. 17. nn.
283. in fine.

In quibus non pauci occurrere possunt casus, quibus ordinarius se conservatori po-
test opponere. Quid enim si conservator extra conservatorialis munus quid commit-
tat: Quid si septa sua Commissionis transeat? Quid si occurrat casus, ut sunt multi
cujus respectu Ordinarius major esse possit Conservatore? de quibus ego alio in loco
scriptis de Jurisd. Ordin. in Exempt. tom. 2. part. 3. qu. 23. & Card. Tufchus Com. Concluf.
tom. 4. Concluf. 436. verb. Judex. Ordinarius major delegato §. voluminis Auth ut Indices
sine quoque suffragio Con. a. ubi. quam provincia in fine de crimine, Federicus de Senis
Conf. 216. nn. 2. Bart. & Jacob de Ballo in d. §. voluminis.

Denique, quid si conservatoris sententia notoriè liqueat nulla aut injusta? uti alio
in loco ostendi tom. de Jurisd. ordin. in Exempt. part. 3. qu. 128. vide fusè Farinacium de
veris & diversis delictis vol. 3. qu. 97. nn. 67. & 77. necesse tamen est, ut sit nullitas aut
injustitia tam evidens, ut nulla ratione velari vel obscurari possit, Farinac. decif. 646
nn. 2. part. 2. Franc. cap. dilecto nu. 155. de Appell. Fel. cap. inter cetera nu. 7. de Re Judicat
Cornutus Conf. 10. nu. 3. lib. 4. Rota divers. dec. 85. nu. 4. lib. 1.

Q U Æ S T I O X I.

Episcopus an possit Ecclesiam construendam à sua jurisdictione eximere?
S U M M A R I U M.

1. Facilius renunciatur juri querendo, quam
quæsito.	6. Episcopus non potest concedere exemptio-
nem à sua jurisdictione.
2. Rei necdum existentis privilegium concedi
non potest.	7. Episcopus plura potest ante Ecclesia ad-
ficationem, quam post.
3. Condicio rei que non est, non subsistit.	8. Remissio totius juris habet speciem alie-
nationis.
4. Servitus ædificio quod non est, imponi non
potest.	9. Episcopus in querendis præjudicare potest
Ecclesie.
5. Quod juris est de toto quoad totum, idem
de parte quoad partem.	

Videtur posse: quia facilius renunciatur Juri querendo quam quæsito, uti scripsi
lib. 1. quæst. 3. num. 5.

Pro negativa facit, quod rei necdum existentis Privilegium concedi non potest. 2
Joannes Andree in cap. qui sentit. vers. 2. tertio de reg. jur. in 6. Donatioque rei quæ non 3
est, fieri non potest. cap. Abbate sanè de re jud. in 6. servitusque ædificio quod non est 4
im-

imponi non potest, l. i. ff. cum preced. Pari ratione dicendum, Episcopum à sua Jurisdictione eximere non posse Ecclesiam, quæ necdum est in rerum natura. Rationes sicut totali Exemptioni totius ordinis præjudicari non potest; ita nec etiam exemptioni particularis alicujus Ecclesie construendæ, si illius Clerici sint Exempti. cap. cum dilectus ubi Innoc. de consuet. Federicus de Senis cons. 247. quod enim Juris est de quo quoad totum, ita de parte quo ad partem. l. qua de toto ff. si pars hered. firmaturque ab analogia fori quod est inter Laicos, & Clericos De qua ego supra lib. 1. qu. 4. Sicut enim Episcopus non potest concedere Ecclesie construendæ ut Laicus habeat in vocem c. nobis ubi Glo. jure patronat. Ita neque ut Ecclesia construenda à sua Jurisdictione & potestate eximatur. Federic. de Senis dicto consil. 241.

Neque obstat, quod ante Ecclesie ædificationem Episcopus plura possit capitula post illius ædificationem, quia id verum est si Capituli consensus accedat. Nam eo casu poterit eximere, licet non quoad omnia, alioqui secus. latè Farinac. De off. tit. 3. part. 2. Abb. c. cum olim 2. nu. 4. de privileg. Nam ejusmodi tertius Juris remissionem sapit. Clem. 2. de reb. Ecclesie non alienandis, atque ita hanc Conclusionem conciliandam censeo accedentibus iis quæ alibi scripti lib. 1. qu. 3.

Non obstat 2. quod dicitur Episcopum in quærendis quandoque præjudicari posse Ecclesie, quia id verum est si Capituli accedat consensus, alioquin secus. cap. quæst. 1. Abb. cap. cum olim nu. 4. de privileg.

Et ab istis rationibus pendet decisio quæstionis de qua ego alibi tom. 2. part. 3. scripti, videlicet num. concedi possit Exemptis facultas ædificandi Ecclesiam cum pacto, ut Episcopo subjiciatur. Conferunt etiam ea quæ infra notavi qu. 29.

Q U Æ S T I O XII.

Visitator an possit quempiam ob crimen commissum citatione non præviâ officio remove?

Distinguo: An privationis pœna incipiat à crimine, non à contumacia: Si à crimine, potest, si à contumacia non potest, monitione non præcedente. Feder. de Senis cons. 105. Quippe superflua esset eo in casu monitio, quo de delicto satis constaret, in omnemque eventum foret removendus. cap. tua, de pœnis, signanter porrò in religiosis in quibus ordo Juris strictus non servatur c. qualiter 2. in fine de accus. secus verò si removendus, in suis exceptionibus esset audiendus, uti latè respondit idem Federicus cons. 79. contra tamen visitationem non admittentes, procedi potest ad censuram sine monitione Canonica, uti supra ostendimus qu. 3.

Q U Æ S T I O XIII.

Capitulum sede vacante, an tanquam Episcopus possit visitare moniales Exemptas auctoritate delegata?

Epi-